

Sygn. akt III AUa 688/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013 r. w Szczecinie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o odsetki za opóźnienie w wypłacie, wyrównanie świadczenia, datę przeliczenia i wysokość kwoty bazowej

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 czerwca 2012 r. sygn. akt VII U 2334/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 688/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 sierpnia 2011 roku wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 2 grudnia 2010 roku przeliczono od 1 stycznia 2009 roku emeryturę W. S. zamieniając okres od 15 października 1992 roku do 31 października 1992 oraz od 1 stycznia 1993 roku do 31 stycznia 1993 z okresu nieskładkowego na składkowy. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 235,19%, kwotę bazową 2.059,92 zł oraz podstawę wymiaru 4.844,73 zł (po waloryzacji od 1 marca 2010 roku - 5.603,60 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2011 roku - 5.777,31 zł). Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 40 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 3 lata i 3 miesiące okresów nieskładkowych.

Decyzją wydaną tego samego dnia ponownie ustalono rentę W. S. począwszy od 1 stycznia 2009 roku, tj. od przeliczenia emerytury, w wysokości 811,68 zł od 1 marca 2011 roku, które to świadczenie zwiększono o pełną emeryturę.

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z 29 sierpnia 2011 roku odmówiono odsetek za opóźnienie w ustalaniu uprawnień lub wypłacie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W uzasadnieniu, powołując się na art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy stwierdził, że wyrok Sądu Okręgowego z 2 grudnia 2010 roku uprawomocnił się 14 czerwca 2011 roku, zaś zwrot akt z Sądu Apelacyjnego nastąpiło 28 lipca 2011 roku. Na tej podstawie wydał decyzję z 23 sierpnia 2011 roku przeliczającą emeryturę uwzględniając wyrównanie od 1 stycznia 2009 roku do 31 sierpnia 2011 roku, które wraz ze świadczeniem za wrzesień zostanie przekazane na rachunek w banku.

Odwołaniem wniesionym 29 września 2011 roku ubezpieczony zaskarżył obydwie decyzje z 23 sierpnia 2011 roku (...) oraz decyzję z 29 sierpnia 2011 roku, żądając zmiany kwoty bazowej ujętej w dziale II decyzji nr 133a, wyrównanie świadczenia od 1 lipca 2003 roku, wypłacenie odsetek ustawowych od kwoty wyrównania od 25 lipca 2003 roku oraz zmianę decyzji z 29 sierpnia 2011 roku. W uzasadnieniu wskazał, że organ rentowy winien przyjąć kwotę bazową w wysokości 2.275,37 zł (za okres od 1 marca 2008 roku do 28 lutego 2009 roku). Dalej wskazał, że nie przekazano mu danych dotyczących wyliczenia kwoty netto do wypłaty. Nadto, w sprawie o sygn. akt VII U1227/09 kilkakrotnie podnosił kwestię należnych mu odsetek ustawowych od kwoty wyrównania od 25 lipca 2003 roku, a mimo to w wyroku z 2 grudnia 2010 roku kwestii tych nie rozstrzygnięto. Sąd Apelacyjny natomiast uznał, że wyrównanie świadczenia od 1 lipca 2003 roku z tytułu zatrudnienia w(...) jest zasadne. Przywołując art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podniósł, że pozwany z własnej winy nie ustalił od 1 lipca 2003 roku na rzecz wnioskodawcy prawa do świadczenia za okres składkowy od 1 stycznia do 31 stycznia 1993 roku oraz nie płacił od 1 lipca 2003 roku świadczenia wnioskodawcy za okresy składkowe od 15 października 1992 roku do 31 października 1992 roku oraz od 1 stycznia 1993 roku do 31 stycznia 1993 roku. Wreszcie podniósł, że nie wie, czego dotyczy decyzja ZUS z 29 sierpnia 2011 roku.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 29 sierpnia 2011 roku organ rentowy wniósł o jej oddalenie w całości oraz o połączenie odwołania od decyzji z 29 sierpnia 2011 roku z odwołaniem od decyzji z 23 sierpnia 2011 roku na zasadzie art. 219 k.p.c. W uzasadnieniu podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie od obydwu decyzji z 23 sierpnia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. opisał treść zaskarżonych decyzji i podkreślił, że w świetle treści art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych brak jest podstaw do przyjęcia kwoty bazowej w wysokości innej niż obowiązująca w dniu złożenia wniosku o ponowne przeliczenie emerytury, tj. 2.059,92 zł.

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2011 roku na podstawie art. 219 k.p.c. sprawę VII U 2335/11 połączono do wspólnego rozpoznania i wyrokowania ze sprawą VII U 2334/11.

W piśmie z 11 stycznia 2012 roku wnioskodawca sprecyzował, że żąda interpretacji pkt I wyroku z 2 grudnia 2010 roku uznającej decyzję z 25 marca 2009 roku jako najstarszą zaskarżoną decyzję wnioskodawcy w sprawie zaliczenia zatrudnienia w „(...)do okresów składkowych, wydanie wyroku zmieniającego kwotę bazową w decyzji ZUS z 23 sierpnia 2011 roku na kwotę 2.578,26 zł, wydanie wyroku zmieniającego decyzję z 23 sierpnia 2011 roku datę przeliczenia emerytury od 1 marca 2009 roku oraz wydanie wyroku wyrównującego świadczenie wnioskodawcy z ważnością od 1 lipca 2003 roku i wydanie wyroku o wypłacie wnioskodawcy odsetek ustawowych od kwoty wyrównania z ważnością od 25 lipca 2003 roku.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 czerwca 2012 r., oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 29 sierpnia 2011 r., nr E/ (...), z dnia 23 sierpnia 2011 r., nr (...) -1/25/ (...) i z dnia 23 sierpnia 2011 r., nr (...) -1/25/ (...)/E.

W ustaleniach faktycznych sąd podał, iż decyzją ZUS z dnia 3 września 2003 roku ubezpieczonemu przyznano prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2003 roku, przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Do wniosku o emeryturę ubezpieczony złożył m.in. świadectwo pracy za okres od dnia 6 stycznia 1992 roku do dnia 31 stycznia 1993 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno - Handlowo - Usługowym (...) w S.. Obliczona w ten sposób

podstawa wymiaru świadczenia wyniosła 3.870,15 złotych ((...) 207,78%), zaś wysokość samego świadczenia 2.504,02 złotych. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 39 lat składkowych oraz 3 lata i 6 miesięcy okresów nieskładkowych natomiast w raporcie ustalania uprawnień -uwzględniono do uprawnienia (nie zaś wysokości) okres od 1 listopada 1951 roku do 31 grudnia 1956 roku w łącznym wymiarze 10 lat 4 miesiące.

Decyzją z dnia 21 stycznia 2009 roku, znak: (...) - 1/25/ (...) /E, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w wyniku odkrycia nowych okoliczności mających wpływ na zmianę emerytury ponownie przeliczył ubezpieczonemu W. S. emeryturę od dnia 1 stycznia 2008 roku. Przedmiotową decyzją organ rentowy skorygował podstawę wymiaru w latach 1987 - 1989, tj. nie uwzględnił nagrody zysku uzyskanych przez ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy i (...) albowiem w tym okresie nie stanowiły one podstawy składek na ZUS. Skorygowana podstawa wymiaru świadczenia, powstała z przemnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (233,65%) przez kwotę bazową (1.862,62 złotych) wyniosła 4.352,01 złotych (po waloryzacji 5.010,86 złotych). Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto 40 lat i 4 miesiące okresów składkowych oraz 3 lata i 4 miesiące okresów nieskładkowych.

Decyzją z 5 lutego 2009 rok przeliczono od 1 stycznia 2008 roku, tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku emeryturę W. S. wskutek zmiany okresu, z którego ustalono podstawę wymiaru świadczenia. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, wwpw 235,06%, kwotę bazową 2.059,92 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 40 lat i 4 miesiące okresów składkowych oraz 3 lata i 4 miesiące okresów nieskładkowych.

Kolejną decyzją z 6 lutego 2009 roku przeliczono od 1 lutego 2008 roku emeryturę wskutek zmiany okresu, z którego ustalono podstawę wymiaru świadczenia. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1994 roku do 31 grudnia 2003 roku, wwpw 235,19% oraz kwotę bazową 2.059,92 zł.

Na skutek zaskarżenia przez W. S. decyzji z 21 stycznia 2009 roku, 6 lutego 2009 roku oraz 25 marca 2009 roku zmieniono zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznano W. S. prawo do zaliczenia okresu od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku w całości do okresów składkowych z tytułu zatrudnienia w (...) spółka z o.o. w S. oraz oddalono odwołania w pozostałym zakresie.

Organ rentowy ustalając w zaskarżonych decyzjach wymiar okresu składkowego i nieskładkowego wypracowany przez ubezpieczonego na przełomie lat 1992-1993 oparł się w odniesieniu do PPHU (...) w S. wyłącznie na świadectwie pracy z dnia 15 października 1992 roku złożonym przez ubezpieczonego (innymi dokumentami nie dysponował), w którym stwierdzono w pkt 5, że stosunek pracy został wypowiedziany 15 października 1992 roku, a za okres od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku pracownik otrzymał odszkodowanie w związku ze skróceniem okresu wypowiedzenia.

Na ich podstawie organ rentowy założył, że okres po złożeniu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy od dnia 15 października 1992 roku do dnia 31 października 1992 roku oraz od 1 stycznia 1993 roku do dnia 31 stycznia 1993 roku o pracę podlega zaliczeniu do ogólnego stażu pracy jako okres nieskładkowy z uwagi na okoliczność skrócenia tego okresu wypowiedzenia połączonego z równoczesnym otrzymaniem odszkodowania z tego tytułu. W toku postępowania sądowego zainicjowanego odwołaniem ubezpieczonego, informacyjnie podał on, że było prowadzone postępowanie sądowe o wypłatę wynagrodzenia przeciwko(...) a następnie poinformował Sąd o sygn. akt prowadzonej wówczas sprawy. Kolejno Sąd dopuścił dowód w postaci akt sprawy o sygn. P 174/93, w których znalazła się m.in. kserokopia oświadczenia pracodawcy (spółki (...)) w przedmiocie wypowiedzenia ubezpieczonemu umowy o pracę (k. 3 tychże akt), z którego wynikało, że wypowiedzenie to wywoływało skutek na dzień 31 stycznia 1993 roku. Pracodawca zaznaczył, że za okres wypowiedzenia ubezpieczony otrzymywał będzie wynagrodzenie za pracę, a nawet określił terminy wypłaty tych comiesięcznych wynagrodzeń. Cofając pozew o przywrócenie do pracy w sprawie sygn. akt P 174/93 W. S. potwierdził, że otrzymał zaległe wynagrodzenie za pracę. Na tej podstawie Sąd orzekający w sprawie VII U 1227/09 przyjął, że mimo zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w okresie do 31 stycznia 1993 roku, stosunek pracy nie został przed tym dniem rozwiązany. Nadto, Sąd orzekający uwzględniając żądania ubezpieczonego, oparł się

także na piśmie organu rentowego z dnia 8 października 2010 roku, w którym potwierdzono, że za cały okres pracy w spółce (...) opłacano składki na FUS od tych samych podstaw wymiaru, tj. w wysokości proporcjonalnej do długości czasokresów ubezpieczenia (od U/1992 do 1/1993 roku od tej samej podstawy wymiaru, tj. 3.619,50 złotych).

W apelacji od powyższego orzeczenia ubezpieczony zarzucał m.in. nie uwzględnienie wniosku o wydanie wyroku wyrównującego świadczenie z ważnością od 1 lipca 2003 roku z tytułu zatrudnienia w (...) wraz z odsetkami od dnia 25 lipca 2003 roku. Apelacja powoda od powyższego orzeczenia została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 czerwca 2011 roku, który uznał za słuszny zarzut braku rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku apelującego o wydanie wyroku wyrównującego świadczenie z ważnością od 2 lipca 2003 roku, podkreślając przy tym, że orzeczenie to nie odnosi się do ww. żądania.

Do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w dniu 20 lipca 2011 roku wpłynęło pismo organu rentowego o zwrot akt wnioskodawcy w związku z koniecznością natychmiastowego wykonania wyroku z dnia 14 czerwca 2011 roku.

Akta rentowe zostały zwrócone Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. w dniu 28 lipca 2011 roku.

Ogłoszona przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego kwota bazowa wynosiła: od 1 marca 2007 r. - 2 059,92 zł (MP nr 12, poz. 126), od 1 marca 2008 r. - 2 275,37 zł (MP nr 13, poz. 140), zaś od 1 marca 2009 roku do 28 lutego 2010 roku - 2.578,26 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, iż odwołania W. S. od obydwu decyzji z 23 sierpnia 2011 roku oraz od decyzji z 29 sierpnia 2011 roku okazały się bezzasadne. Uzasadniając powyższe w pierwszej kolejności sąd pierwszej instancji odniósł się do żądania odwołującego się o wyrównanie świadczenia wnioskodawcy począwszy od 1 lipca 2003 roku oraz wypłaty odsetek ustawowych od kwoty wyrównania od 25 lipca 2003 roku.

Ustalając stan faktyczny na potrzeby niniejszego postępowania Sąd Okręgowy oparł się na dokumentacji znajdującej się w aktach rentowych oraz w aktach sprawy VII U 1227/09. Istotne dla rozstrzygnięcia sporu było to, czy wydając decyzję o przyznaniu prawa do emerytury w dniu 3 września 2003 roku, a następnie decyzje z 21 stycznia 2009 roku oraz 6 lutego 2009 roku, w oparciu jedynie o znajdującą się w tym czasie w dyspozycji organu rentowego dokumentację dotyczącą zatrudnienia W. S. w PPHU (...) możliwym było ustalenie okresu od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku jako okresu składkowego.

Stosownie do art. 116 ust. 1 ustawy emerytalno - rentowej, postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis art. 133 ust. 1 stanowi z kolei, że w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
2. za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, iż nawet ustalenie popełnienia przez organ rentowy błędu przy ustalaniu wysokości świadczenia uzasadniałoby jedynie wypłatę wyrównania za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1 (art. 133 ust. 1 pkt 2), tj. za okres od 1 stycznia 2006 roku. Stosownie bowiem do powyższych przepisów wyrównanie może być wypłacone co najwyżej za okres 3 lat poprzedzających miesiąc wydania decyzji z urzędu (bądź złożenia wniosku) i to jedynie w sytuacji, w której ponowne ustalenie wysokości świadczenia nastąpiło na skutek błędu organu rentowego lub odwoławczego przy wydawaniu decyzji przyznającej ubezpieczonemu prawo do emerytury oraz spełnione zostały warunki określone w pkt 2 ust. 1 art. 133 w/w ustawy.

Podstawą wypłaty odsetek przez organ rentowy w sytuacji nieustalenia prawa do świadczenia bądź też jego niewypłacenia jest art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., nr 53, poz. 1277). Zgodnie z tym przepisem, jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych (...) - nie ustalił prawa do świadczenia albo nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych, określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej prawa do przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 roku, II UKN 402/00, publ. OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 501), a zatem w tym ostatnim przypadku chodzi o sytuację, kiedy organ posiadał wszelkie dane konieczne do przyznania świadczenia (także ustalenia wysokości świadczenia), ale mimo to nie wydał decyzji, bądź wydał decyzję odmawiającą przyznania świadczenia mimo, że z dowodów przedłożonych przez stronę wynikało, iż prawo to winno zostać jej przyznane. Przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 roku, II UK 485/03, publ. OSNP 2005/10/147). Także w świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 roku, wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 roku, I UKN 159/04, publ. OSNP 2005/19/308).

Przesłanka wskazana w zdaniu poprzedzającym została w realiach sprawy spełniona, bowiem wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 grudnia 2010 roku zaskarżone decyzje zostały zmienione poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do zaliczenia spornego okresu do okresów składkowych.

Zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1277 ze zm.), organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Jednak w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1 a, dodany ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r., wszedł w życie z dniem 1 lipca 2004).

Z powyższych przepisów jasno wynika, że przyznanie wnioskodawcy wyrównania świadczenia oraz odsetek za żądany okres byłoby jednoznaczne z uznaniem odpowiedzialności organu rentowego za wydanie decyzji ustalającej wysokość emerytury wnioskodawcy z uwzględnieniem przedmiotowego okresu jako okresu składkowego. Takie ustalenie stanowi także warunek uwzględnienia żądań ubezpieczonego.

W opinii Sądu Okręgowego, materiał zgromadzony w sprawie nie pozwala na sformułowanie takiego wniosku i przemawia za wyłączeniem odpowiedzialności organu rentowego za podejmowane czynności przy wydawaniu decyzji z 21 stycznia oraz 6 lutego 2009 roku, będących przedmiotem postępowania w sprawie o sygn. akt: VII U1227/09.

Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 grudnia 2010 roku zmienił zaskarżone decyzje organu rentowego z 21 stycznia, 6 lutego oraz 25 marca 2009 roku, jednak tylko z tego faktu nie można wywodzić winy organu rentowego, przejawiającej się w wydaniu decyzji nie uwzględniających okresu od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku jako okresu składkowego.

Dalej sąd meriti wskazał, iż analiza postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie VII U 1227/09, a w szczególności dowodów przedstawianych przez W. S. w toku postępowania przed organem rentowym oraz sądem prowadzi do wniosku, że decyzje organu rentowego z 2009 roku, ustalające wysokość emerytury wnioskodawcy z uwzględnieniem okresu od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku jako okresu nieskładkowego, były w świetle dokumentacji, którą przy wydawaniu zaskarżonej decyzji dysponował organ rentowy, prawidłowe.

Postępowanie w sprawach emerytalnych jest dwuetapowe. Przed organem rentowym sprawa o przeliczenie wysokości emerytury ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu tym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Organ rentowy ma ograniczoną swobodę prowadzenia postępowania dowodowego. Z przepisów proceduralnych wynika bowiem, jakie środki dowodowe stanowią podstawę ustalenia konkretnych okoliczności. Stosownie do §10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49 z późn. zm.) osoba ubiegająca się o emeryturę powinna przedstawić dokumenty stwierdzające okresy zatrudnienia uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość. Zgodnie z § 20 tego rozporządzenia, dla pracowników środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia z zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków. Organ rentowy zarówno wydając pierwszą decyzję przyznającą prawo do emerytury W. S. (3 września 2003 roku), jak również trzy decyzje będące przedmiotem postępowania w sprawie o sygn. akt VII U 1227/09 dysponował jedynie świadectwem pracy ubezpieczonego z 15 października 1992 roku (k. 49), na podstawie którego treści właściwie ustalił, że w okresie od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku nie był on pracownikiem ze względu na zastosowany przez pracodawcę skrócony okres wypowiedzenia i okres ten zaliczył do okresów nieskładkowych.

Natomiast dowody przedstawione przez wnioskodawcę w postępowaniu sądowym w sprawie VII U 1227/09 pozwoliły na zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnienie żądań ubezpieczonego w powyższym zakresie. Ubezpieczony informacyjnie podał, że w 1993 roku prowadzona była sprawa przeciwko (...)a ubezpieczony po wypłaceniu mu wynagrodzenia przez byłego pracodawcę, cofnął powództwo. Po ustaleniu sygnatury prowadzonej sprawy oraz zapoznaniu się z aktami sprawy P 174/93 Sąd orzekający mógł ustalić, że na skutek uwzględnienia roszczeń powoda skierowanych do(...) okres od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku mimo zwolnienia ubezpieczonego od świadczenia pracy, jest okresem składkowym, w którym otrzymywał on wynagrodzenie i był objęty ubezpieczeniem społecznym z podstawami wymiaru składek iv wysokości 3.619.500,00 zł miesięcznie, o czym organ rentowy poinformował Sąd pismem z 8 października 2010 roku.

Kontynuując sąd pierwszej instancji podał, że na etapie postępowania odwoławczego przed Sądem, sprawa o wysokość świadczenia staje się sprawą cywilną, a tym samym do jej rozpoznania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. Podstawowym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu okoliczności spornych. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu. Wynika z tego, iż każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi (vide: uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, publ. LEX nr 14630; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1999 roku, publ. OSNP 2000/11/439). Taki pogląd został przedstawiony również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, w którym uznano, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Zatem ostatecznie uznana za błędną decyzja organu rentowego została wydana po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, w którym W. S. nie przedstawił dowodów określonych przepisami rozporządzenia z dnia 7

lutego 1983 roku. Zmiana zaskarżonej decyzji opierała się natomiast o szereg dowodów przeprowadzonych w postępowaniu sądowym, które w postępowaniu przed organem rentowym nie mogłyby służyć jako podstawa przeliczenia przysługującego ubezpieczonemu świadczenia z racji ograniczeń dowodowych w postępowaniu przed organem rentowym, przewidzianych w § 21 i § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. nr 10, poz. 49 ze zm.).

Powyższ ustalenia Sądu Okręgowego w Szczecinie prowadzą do jednoznacznego wniosku, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie popełnił błędu, dokonując przeliczenia emerytury ubezpieczonego z uwzględnieniem okresu od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku jako okresu nieskładkowego, gdyż dysponował materiałem dowodowym oraz informacjami, które tylko na wydanie takiej decyzji pozwalały.

Powyższe uzasadnia odmowę wyrównania świadczenia ubezpieczonego za okres sprzed 1 stycznia 2009 roku oraz wypłaty odsetek od kwoty wyrównania od 25 lipca 2003 roku. Niestwierdzenie błędu przy wydawaniu decyzji organu rentowego uzasadnia wypłatę wyrównanego świadczenia poczynając od miesiąca, w którym prawo do tego świadczenia powstało. W przypadku wnioskodawcy jest to styczeń 2009 roku, gdyż to wówczas wydano z urzędu pierwszą z zaskarżonych przez niego decyzji organu rentowego, która po przeprowadzeniu postępowania dowodowego okazała się decyzją błędną w przedmiotowym zakresie. Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw, by za pierwszą zaskarżoną przez ubezpieczonego decyzję uznać tą z 25 marca 2009 roku, skoro decyzja ta dotyczyła wyłącznie waloryzacji przysługującego ubezpieczonemu świadczenia, a nadto nie została przez wnioskodawcę zaskarżona i nie była przedmiotem postępowania w sprawie VII U1227/09.

Powyższe ustalenia prowadzą także do wniosku, że organ rentowy uzdolnił się od obowiązku wypłaty odsetek, jako że wykazał, że opóźnienie w wypłaceniu świadczenia było następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności (ort. 85 ust. 1 zd. 2 ustawy o s.u.s.). Powyższy przepis stanowi o okolicznościach, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności, a więc okolicznościach, od niego niezależnych. W wyżej opisanych realiach sprawy za taką okoliczność należy uznać udzielenie przez ubezpieczonego dopiero w postępowaniu sądowym informacji o prowadzeniu sprawy przeciwko(...) 1993 roku oraz ustalenie na podstawie akt tej sprawy, że wbrew treści świadectwa pracy, którym dysponował organ rentowy, W. S. także w okresie od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku był pracownikiem(...).

Odpowiedzialność organu rentowego z tytułu zwłoki w wypłacie świadczenia, musi być w niniejszej sprawie oceniona przez pryzmat czynności, za które organ ten mógł realnie odpowiadać po wydaniu wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie w dniu 2 grudnia 2010 roku. Również w odniesieniu do tego okresu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. nie dopuścił się opieszałości przy wypłacie należnego ubezpieczonemu wyrównania. Orzeczenie Sądu Okręgowego stało się prawomocne w dniu oddalenia przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie apelacji powoda, tj. 14 czerwca 2011 roku. W dniu 22 czerwca organ rentowy zwrócił się o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, a 20 lipca 2011 roku o pilny zwrot akt wnioskodawcy, który nastąpił 28 lipca 2011 roku. W dniu 23 sierpnia 2011 roku wydano zaś decyzję realizującą prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z 2 grudnia 2010 roku, którą przeliczono emeryturę oraz rentę ubezpieczonego począwszy od 1 stycznia 2009 roku, wypłacając powstałą w ten sposób należność wraz ze świadczeniem za wrzesień 2011 roku.

Jak wskazano wyżej, przepis art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Tym samym, jako że wyjaśnieniem ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w niniejszej sprawie był wpływ w dniu 28 lipca 2011 roku prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie oraz z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 czerwca 2011 roku, termin wydania decyzji w sprawie prawa do wyrównania emerytury W. S. przypadał na dzień 26 sierpnia 2011 roku. Organ rentowy decyzję o wyrównaniu należnych ubezpieczonemu świadczeń za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 sierpnia 2011 roku wydał dnia 23 sierpnia 2011 roku, a zatem w terminie. Ustalając datę, od której ZUS pozostawałby w opóźnieniu z wypłatą należnego powodowi świadczenia, Sąd Okręgowy uwzględnił również to, że termin wypłaty świadczenia został w przypadku powoda

ustalony na dzień „25” każdego kolejno po sobie następującego miesiąca. Tym samym uznać należało, że ZUS w opóźnienie w wypłacie należnego powodowi świadczenia popadłby dopiero od dnia następnego po dniu najbliższej wypłaty, tj. od dnia 25 września 2011 roku. Za miesiąc ten emerytura przysługująca ubezpieczonemu została wypłacona już w wysokości uwzględniającej treść wyroku Sądu.

Odnosząc się w tym miejscu do argumentacji wnioskodawcy, jakoby brak skarżenia wcześniejszych decyzji podyktowany był brakiem informacji o tym, jakie okresy zostały zaliczone oraz co oznaczają poszczególne „kody w pismach organu” Sąd pierwszej instancji wskazał, że brak takiej szczegółowej informacji, którą wnioskodawca mógł uzyskać w oddziale organu rentowego, nie stanowił żadnej przeszkody dla wniesienia przez niego odwołania od decyzji, które uznawał za niekorzystne.

Zatem odwołania W. S. od decyzji z 23 sierpnia 2011 roku oraz 29 sierpnia 2011 roku w zakresie żądania wyrównania świadczenia za okres od 1 lipca 2003 roku oraz wypłaty odsetek ustawowych od wyrównania za okres od 25 lipca 2003 roku należało uznać za całkowicie bezzasadne, skutkiem czego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. odwołania te w powyższym zakresie oddalił.

Oddaleniu podlegało także odwołanie W. S. od decyzji organu rentowego z 23 sierpnia 2011 roku (znak (...) - (...)) w zakresie, w jakim kwestionował on przyjęcie do obliczenia podstawy wymiaru emerytury kwoty bazowej w wysokości 2.059,92 zł i żądał przyjęcia kwoty bazowej w wysokości 2.578,26 zł.

Stanowiąca element ustalenia podstawy wymiaru emerytury kwota bazowa jest kwotą obowiązującą w czasie ustalenia prawa do emerytury wcześniej przyznanej. Zapis art. 19 ustawy emerytalno-rentowej wskazuje, iż kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia, pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych w poprzednim roku kalendarzowym. Kwota bazowa uwzględniana jest przy ustalaniu podstawy wymiaru, jak i obliczaniu wysokości świadczenia i wynosi 100 proc. przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, w poprzednim roku kalendarzowym. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do 7 roboczego dnia lutego każdego roku kwotę przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym oraz kwotę bazową. Przepis art. 19a ww. ustawy przewiduje, że kwota bazowa obowiązuje od dnia 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego. Niespornym przy tym było, że w lutym 2008 roku kwota ta wynosiła 2.059,92 zł, zaś w styczniu 2009 roku 2 275,37 zł, począwszy zaś od marca 2009 roku 2.578,26 zł.

Kwestia zastosowania określonej kwoty bazowej przy obliczaniu wysokości emerytury została natomiast uregulowana w przepisie art. 53 ustawy. Kwota bazowa wyraża stałą część wymiaru emerytury, która zwana jest także częścią socjalną świadczenia emerytalnego. Zgodnie z ust. 3 i 4 przepisu art. 53 ustawy emerytalno - rentowej emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (wówczas należy zastosować nową kwotę bazową). Wspomniane wyżej przepisy art. 21 przewidują, że podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

1. podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz

wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu

prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo

2. podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15 (ust. 1).

Nadto, przepis ten stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru:

1. emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury;
2. renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty albo do emerytury.

Zastosowanie nowej kwoty bazowej dopuszczalne jest także na podstawie art. 110 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Na podstawie powyższego przepisu nie jest możliwe przeliczenie emerytury ubezpieczonego, jako że po przyznaniu poprzedniego świadczenia ubezpieczony nie wskazał podstawy wymiaru składek, które przypadłyby już po przyznaniu.

Dalej Sąd Okręgowy wskazał, iż podstawy dla uwzględnienia żądań wnioskodawcy nie sposób upatrywać także w treści art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nakazuje on ponowne obliczenie wysokości emerytury lub renty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1. z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
2. z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
3. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15 mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia. Na mocy uchwały Sądu Najwyższego z 18 października 2006 roku, I UZP 2/06, publ. OSNPUSiSP 2007, nr 5-6, poz. 76 w sytuacji ponownego obliczenia emerytury osobie, której podstawę wymiaru tego świadczenia stanowi podstawa wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy, o ile spełniony zostanie warunek z art. 53 ust. 4 w zw. z art. 21 ust. 1 pkt 1, przyjmuje się kwotę bazową w nowej wysokości w tzw. części socjalnej świadczenia.

Z tego ostatniego przepisu organ rentowy skorzystał, kiedy wydał decyzję z 5 lutego 2009 roku obliczając podstawę wymiaru świadczenia poprzez pomnożenie nowo ustalonego na 235,06% wwpw (wyższego od poprzedniego 233,65%) przez kwotę bazową obowiązującą w okresie od 1 marca 2007 roku do 28 lutego 2008 roku, a następnie w decyzji z 6 lutego 2009 roku, ustalając podstawę wymiaru świadczenia poprzez pomnożenie nowo ustalonego wwpw 235,19% przez kwotę bazową 2.059,92 zł. Powyższe uzasadnione było tym, że przeliczenia emerytury wnioskodawcy dokonano w następstwie zmiany lat przyjmowanych do ustalenia podstawy wymiaru emerytury począwszy od 1 stycznia 2008 roku, tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, kiedy kwota bazowa wynosiła właśnie 2.059,92 zł.

Na skutek zaskarżenia ww. decyzji (oraz decyzji z 21 stycznia 2009 roku) dokonano przeliczenia emerytury ubezpieczonego poprzez uwzględnienie do ustalenia wysokości emerytury okresu od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku jako okresu składkowego zamiast nieskładkowego. Uwzględnienie w powyższym zakresie żądań wnioskodawcy w prawomocnym wyroku z 2 grudnia 2010 roku oraz wydanie wykonujących ten wyrok decyzji z 23 sierpnia 2011 roku nie prowadziło jednak do ustalenia wyższego wskaźnika podstawy wymiaru (lata 1992 - 1993 nie były brane pod uwagę przy ustalaniu wwpw), a nadto na mocy prawomocnego wyroku nie zmieniano wwpw, a zatem niedopuszczalne było przeliczenie świadczenia przy przyjęciu nowej kwoty bazowej (obowiązującej

1 stycznia 2009 roku). Data, od której decyzje z 23 sierpnia 2011 roku przeliczały świadczenie wnioskodawcy (1 stycznia 2008 roku) była konsekwencją zakwestionowania wydanej z urzędu decyzji z 21 stycznia 2009 roku i ustalenia w postępowaniu sądowym konieczności uwzględnienia okresu od 15 października 1992 roku do 31 stycznia 1993 roku jako okresu składkowego. Wobec powyższego brak jest podstaw do tego, by decyzje z 23 sierpnia 2009 roku przeliczające świadczenie wnioskodawcy od 1 stycznia 2009 roku traktować jako decyzje uzasadniające ponowne przeliczenie świadczenia przy zastosowaniu nowej kwoty bazowej obowiązującej w styczniu 2009 roku.

Od powyższe wyroku apelację złożył W. S., który zaskarżył przedmiotowy wyrok w całości, w uzasadnieniu której przedstawił szczegółowo swoje stanowisko odnośnie rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji i wniósł o:

A. Interpretację Sentencji I wyroku z 2010.12.02, sygn. akt VII U 1227/09 i uznanie, że decyzja ZUS z 2009.03.25 jest najstarszą zaskarżoną decyzją przez apelującego w sprawie zaliczenia całego zatrudnienia w firmie (...) do okresów składkowych.

B. Wydanie wyroku zmieniającego kwotę bazową w decyzji ZUS z 2011.08.23 (k.541 w aktach ZUS) na kwotę 2.578,26 zł.

C. Wydanie wyroku zmieniającego w decyzji ZUS z 2011.08.23 datę przeliczenia emerytury od 2009.03.01.

D. Wydanie wyroku wyrównującego świadczenie apelującego z ważnością od 2003.07.01, t. j. wyroku, pominiętego przez Sąd Okręgowy w sprawie VII U 1227/09.

E. Wydanie wyroku o wypłaceniu apelującemu odsetek ustawowych od kwoty wyrównania z ważnością od 2003.07.25, t. j. wyroku, pominiętego przez Sąd Okręgowy w sprawie VII U 1227/09.

F. Wydanie wyroku o zwrocie apelującemu kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji, wskazując, iż wyrok sądu pierwszej instancji jest prawidłowy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Odwoławczy zaaprobował i przyjął za własne. Sąd pierwszej instancji prawidłowo przedstawił także mające zastosowanie w sprawie przepisy prawa, przytaczając ich treść, jak i dokonując trafnej wykładni. Kontrola instancyjna zaskarżonego rozstrzygnięcia doprowadziła Sąd Apelacyjny do przekonania, że Sąd Okręgowy dokonał ustaleń w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, w granicach zakreślonych treścią normy z przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Jak słusznie wskazał Sąd pierwszej instancji, wymagalność świadczenia w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych co do zasady winna być ustalona na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej oraz art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej. Uzupełnieniem treści art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej jest art. 118 ust. 1a stanowiący, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Od tej daty organ rentowy ma 30 dni na wydanie decyzji przyznającej świadczenie. Jak podnosi się w doktrynie i orzecznictwie, „wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji” polegać może, między innymi na przedłożeniu przez wnioskodawcę brakujących dowodów lub złożeniu stosownego oświadczenia, rozstrzygnięciu - w rozmowie osobistej, telefonicznie, faksem lub w drodze korespondencji - z wnioskodawcami, pracodawcami, urzędami oraz innymi podmiotami wątpliwości powstałych przy analizie dokumentacji, zwłaszcza dotyczącej przebiegu zatrudnienia i wysokości zarobków, ocenie rozbieżności występujących w materiale dowodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 stycznia 1991 r., sygn. akt II URN 120/90 oraz K. Antonów, M. Bartnicki, Ustawa o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz, Warszawa 2007, s. 402). Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Jeżeli organ rentowy – w terminie przewidzianym w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów lub umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty ustawowych odsetek określonych w przepisach prawa cywilnego. Nie dotyczy to jedynie sytuacji, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności.

W sprawie niekwestionowane są ustalenia faktyczne, z których wynika, że Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 2 grudnia 2010 r. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 25 marca 2009 r., 21 stycznia 2009 r. oraz 6 lutego 2009 r. w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do zaliczenia okresu od 15 października 1992 r. do 31 stycznia 1993 r. w całości do okresów składkowych z tytułu zatrudnienia w (...) spółka z o.o. w S..

W wykonaniu wyroku Sądu, organ rentowy decyzją z dnia 23 sierpnia 2011 r., przeliczył ubezpieczonemu od 1 stycznia 2009 r. emeryturę zamieniając okres od 15 października 1992 r. do 31 października 1992 r. oraz od 1 stycznia 1993 do 31 stycznia 1993 r. z okresu nieskładkowego jako składkowy.

Organ rentowy nie ponosi jednak odpowiedzialność za przedmiotowe. Nie było bowiem możliwym ustalenie powyższego w oparciu o dokumenty przedłożone przez ubezpieczonego do wniosku o przyznanie mu emerytury, gdyż organ rentowy pierwotnie dysponował jedynie świadectwem pracy ubezpieczonego z dnia 15 października 1992 r., z którego wynikało, że w okresie od 15 października 1992 r., do 31 stycznia 1993 r., nie był pracownikiem ze względu na zastosowany przez pracodawcę skrócony okres wypowiedzenia i dlatego też okres ten winien zostać zaliczony do okresów nieskładkowych. Dopiero w toku postępowania przez Sądem Okręgowym w sprawie VII U 1227/09 ubezpieczony zasygnalizował, iż w 1993 r., była prowadzona sprawa z jego powództwa przeciwko (...). Na podstawie akt tej sprawy o sygn. P 174/93 ustalono, że na skutek uwzględnienia roszczeń powoda – W. S. wobec (...), sporny okres mimo zwolnienia ubezpieczonego od świadczenia pracy, jest okresem składkowym.

Zatem decyzje organu rentowego z dnia 21 stycznia 2009 r., 6 lutego 2009 r., oraz 25 marca 2009 r. nie były zatem obarczone błędnym postępowaniem organu i w świetle istniejącego w ich dacie materiału dowodowego, należało ocenić je jako prawidłowe. Zaznaczenia wymaga a co prawidłowo wskazał, już sąd pierwszej instancji, że przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu. Przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie zawierają dodatkowych ograniczeń w stosunku do przepisów ogólnych regulujących postępowanie dowodowe. Oznacza to, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 3/95 (OSNAPiUS 1996 nr 16, poz. 239), stwierdzając, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Ustalenie prawa do świadczenia w postępowaniu sądowym w oparciu o szereg dowodów przeprowadzonych w postępowaniu sądowym, uniemożliwia zatem przypisanie winy organowi rentowemu, co uzasadniałoby roszczenie o wyrównanie świadczenia za okres od 1 stycznia 2009 r., oraz odsetek od kwoty wyrównania od 25 lipca 2003 r. Z powyższych względów organ rentowy uwolnił się także od wypłaty odsetek. Jak prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy w swoim rozstrzygnięciu, odpowiedzialność organu rentowego z tytułu zwłoki w wypłacie świadczenia, musi być oceniana przez pryzmat świadczenia, za które organ ten mógłby odpowiadać po wydaniu wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 grudnia 2010 r. ale i tutaj nie można takiej zwłoki się doszukać. Wskazany wyrok Sądu Okręgowego stał się prawomocny w dniu oddalenia apelacji ubezpieczonego tj. 14 czerwca 2011 r. W dniu 28 lipca 2011 r., akta sprawy zostały zwrócone do organu rentowego. Zgodnie z art. 118 ustawy o FUS organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności, w przedmiotowej sprawie był to wpływ do organu rentowego akt sprawy

wraz z prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 grudnia 2010 r. Zatem wydanie decyzji w dniu 23 sierpnia 2011 r., było w terminie. Jednocześnie jak zasadnie podniósł sąd pierwszej instancji z uwagi na datę płatności świadczenia określonego na 25 każdego miesiąca, zwłoka organu, byłaby dopiero od dnia następnego po dniu najbliższej wypłaty czyli od dnia 25 września 2011 r. , ale za miesiąc ten świadczenie zostało wypłacone w terminie.

Nieuprawnionym był także zarzut apelującego i żądanie zmiany kwoty bazowej w decyzji z dnia 23 sierpnia 2011 r. Jak prawidłowo wskazał w uzasadnieniu Sąd Okręgowy decyzja z dnia 23 sierpnia 2011 r. przeliczająca świadczenie wnioskodawcy od dnia 1 stycznia 2009 r. (w uzasadnieniu błędnie podano 1 stycznia 2008 r.), była konsekwencją odwołań od decyzji z dnia 21 stycznia 2009 r., oraz decyzji z dnia 6 lutego 2009 r. i ustaleniu następnie w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem z dnia 2 grudnia 2010 r., iż okres od 15 października 1992 r., do 31 stycznia 1993 r. jest okresem składkowym, a nie jak dotychczas przyjmowano okresu nieskładkowym. Jednocześnie takie zaliczenie nie spowodowało wzrostu wskaźnika podstawy wymiaru, gdyż sporny okres nie został zaliczony przy ustalaniu wwpw a ponadto na mocy prawomocnego wyroku nie zmieniono WWW - zatem niemożliwym było zastosowanie nowej kwoty bazowej w wysokości 2.578,26 złotych zgodnej z żądaniem.

Na koniec Sąd Apelacyjny wskazuje, że zasadnym jest także stanowisko sądu pierwszej instancji, odmawiając uznania za pierwszą decyzji z dnia 25 marca 2009 r., albowiem dotyczy ona wyłącznie waloryzacji świadczenia przyznanego ubezpieczenia, a nie jego przyznania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 § 1 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Barbara Białecka SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak